

Joseph Pulitzer (10 kwietnia 1847 w Makó na Węgrzech - 29 października 1911 w Charleston w Karolinie Południowej)

*Ten dziennikarz z węgierskiego Makó
ustanowił nagrodę za jakość,
nagroda rzecz ważna,
zwłaszcza gdy okazała,
jak wygrana w ruletkę w Monako.*

(ebs)

Joseph Pulitzer - amerykański dziennikarz i wydawca.

<https://www.youtube.com/watch?v=WKL06rRAWFY>

Urodził się 10 kwietnia 1847 w miasteczku Makó niedaleko Szeged jako pierwsze dziecko dobrze sytuowanego żydowskiego handlarza zbożem i katolicki pochodzenia niemieckiego. Jego młodszy brat Albert miał zostać katolickim księdzem. Po przeniesieniu się rodziny do Budapesztu Joseph pobierał nauki w szkołach prywatnych i u prywatnych nauczycieli.

W wieku 17 lat bez powodzenia próbował wstąpić do armii austriackiej. Jego kandydaturę odrzucono również we francuskiej Legii Cudzoziemskiej (stacjonującej w Meksyku) i do brytyjskiej armii (we Włoszech). W końcu dostał się w Hamburgu do armii amerykańskiej i tym sposobem w 1864 wylądował przez Boston w USA. Tu brał udział w wojnie secesyjnej w 1. regimencie kawalerii, która składała się głównie z żołnierzy pochodzenia niemieckiego. Pulitzer znał bardzo dobrze niemiecki i francuski, angielskiego dopiero się uczył.

Po służbie wojskowej pracując m.in. jako tragarz, czy kelner zdołał ukończyć prawo i w 1867 otrzymał obywatelstwo amerykańskie. W tym czasie szlifował angielski. W poszukiwaniu pracy trafił do St. Louis gdzie zaczął pracę jako reporter w niemieckojęzycznym piśmie *Westliche Post* wkrótce stając się jego współwłaścicielem i wydawcą (do 1873). W tym samym roku poślubił związaną z *Protestant Episcopal Church* Kate Davis związaną z wyższymi sferami Waszyngtonu.

<https://www.youtube.com/watch?v=4WHEKejHsvo>

Po krótkim związaniu się jako korespondent z *New York Sun* wykupił w 1878 *St. Louis Evening Dispatch* a w 1881 z połączenia tego tytułu z *Evening Post* utworzył *St. Louis Post-Dispatch*. W 1883 wykupił będący w kłopotach finansowych nowojorski dziennik *New York World*. Jako *The World* w ciągu kolejnych 10 lat stał się jednym z najpoważniejszych i najbardziej opiniotwórczych pism kraju (z nakładem 600 tys. egzemplarzy). W *The Worldzie* pojawiały się doskonale opracowane artykuły na ważne tematy gospodarcze, korupcji w rządzie, przekręty finansowe itd.

Wydarzeniem było ukazywanie się od 1895 komiksu rysownika Richarda F. Outcaulta. Bohaterem komiksu był chłopiec w długiej żółtej koszuli. Stąd komiksowa seria nazywała się *The Yellow Kid* i to jest genezą pojęcia *Yellow-Press*, plotkarskiej prasy brukowej niebędącej bynajmniej celem Pulitzerza, któremu zależało na utrzymaniu poziomu poważnego dziennikarstwa.

<https://www.youtube.com/watch?v=r7KXF3u2UoE>

W 1883 Pulitzer rozpoczął na łamach pisma szeroko zakrojoną kampanię na rzecz budowy cokołu pod Statuę Wolności przeznaczając na ten cel także własne środki.

W walce o wyższe nakłady naraził się konkurencji a szczególnie wydawcy *New York Sun*, który atakował go osobiście. Najprawdopodobniej stało się to przyczyną gwałtownego pogorszenia się zdrowia Pulitzerza, co spowodowało, że w roku 1890, w wieku 43 lat, prawie niewidomy (podejrzewa się, że miał cukrzycę) wycofał się z pracy jako wydawca, jednak nadal kontrolował swoje medialne imperium dyskretnie kierując zatrudnionymi wydawcami.

W 1887 Pulitzer zatrudnił dziennikarkę Nellie Bly, która odbyła i opisała podróż dookoła świata w czasie 72 dni - krótszym niż 80 dni - inspirowaną głośną wtedy powieścią Juliusza Verne'a "W osiemdziesiąt dni dookoła świata".

https://www.youtube.com/watch?v=1nshAsS_lkU

W 1895 William Randolph Hearst wykupił *New York Journal* i sam zaczął publikować artykuły w duchu swojego byłego mentora, Pulitzerza. Wywiązała się ostra walka o czytelnika szczególnie nieetyczna w latach 1896-1898, latach walk Kuby o niepodległość z hiszpańskim kolonistą, gdy konkurujące ze sobą pisma podbijały piłęczkę manipulując faktami i zagrzewając opinię publiczną do opowiedzenia się przeciw Hiszpanii. Skończyło się to wypowiedzeniem przez prezydenta USA Williama McKinley'a wojny Hiszpanii po tym, jak 16 lutego 1898 w porcie w Hawanie z niewyjaśnionych przyczyn doszło do eksplozji na amerykańskiej jednostce wojskowej *USS Maine*, co pociągnęło za sobą śmierć 260 członków załogi.

<https://www.youtube.com/watch?v=6dO5qM1d7Lc>

Po czterech miesiącach takiego angażowania się w wojnę *The World* Pulitzerza wycofał się ze stosowania nieetycznych metod posługiwania się faktami i odtąd zajmował się opartym na solidnym dziennikarstwie śledczym, co zdobywało mu czytelników, ale stale narażało pismo na mniej czy bardziej poważne kłopoty.

W 1909 pismo znalazło się w prawdziwych tarapatkach, gdy ujawniło korupcję przy budowie kanału panamskiego: za panowania prezydenta Theodora Roosevelta USA wpłaciło na rzecz *French Panama Canal Company* 40 milionów dolarów. Roosevelt i J.P. Morgan podali Pulitzerza do sądu. Z tego procesu Pulitzer wyszedł zwycięsko, a media mogły świętować niezależne dziennikarstwo, co Pulitzerowi dało jeszcze więcej sławy i uznania.

W 1892 nie zaakceptowano daru Pulitzerza na założenie szkoły. Z tego powodu już w roku 1904 Pulitzer przezornie rozporządził swoim majątkiem w testamencie. Dwa miliony dolarów miały zostać przeznaczone na *School of Journalism* i nagrodę dla wybitnych dziennikarzy. Rok po śmierci Pulitzerza, w 1912, powstał przy uniwersytecie Columbia fakultet "dziennikarstwo", a od 1917 przyznawana jest raz w roku nagroda im. Pulitzerza.

W 1989 roku upamiętniono jego nazwisko w alei sław w Saint Louis: St. Louis Walk of Fame.